Ч. 26 Неділя 4 (16) лютого 1896. Рік VI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій години по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневника Люд. Пльона і в ц. к. Старостнах на провинциї:

на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Признанє кн. Фердинанда і єго значінє.

Задушевні бажаня кн. Фердинанда Кобурґского сповнили ся. Він єсть вже нинї дїйстним, бо признаним великими державами, отже законним князем болгарским. Майже через девять лїт старав ся кн. Фердинанд о то; коштувало єго то не мало гроша і трудів. Не помогло то, що жертвою сих єго заходів став ся Стамболов; мусїв ще стати ся жертвою єго син і наслїдник престола кн. Борис. Перехід кн. Бориса з католицкої віри на православну змінив нараз ситуацию і кн. Фердинанд може повеличати ся успіхом. Чи той так скорий, можна би сказати, наглий успіх, вийде в будучности єму і єго державі в користь, то инше питанє, але нинї єсть він видний і у відносинах кн. Фердинанда і єго держави до держав заграничних не малого значіня.

Кн. Фердинанд став вже після берлиньского договора законним князем болгарским. Почин до того признаня дала сама Туреччина, взглядно султан. Зараз по приїздї болгарского президента мінїстрів Стоілова до Константинополя і по єго авдиєнциї у султана, відбула ся рада мінїстрів, а безпосередно по тім одержали турецкі амбасадори телеґрафічне повідомленє, що султан признав вибір кн. Фердинанда законним і приказує їм, щоби они у дотичних держав зажадали такого-ж самого признаня. Австро-угорский амбасадор бар. Каліс повідомив перший Порту, що австро-угорске правительство приступило до признаня кн. Фердинанда. Італїяньске правительство відповіло, що вибір кн. Фердинанда уважало вже давно виразом волї болгарского народу отже і правосильним. Нїмеччина не спротивилась, а Франция іде в сїй справі рука в руку з Росиєю, котра хиба лиш для чистої формальности потребувала заявити, що годить ся на предложенє султана, бо вже то само, що цар приняв ся держати кн. Бориса до хресту, що вислав свого специяльного посла до Софії і установив там свого аґента дипльоматичного, було доказом, що правительство росийске признає кн. Фердинанда законним князем болгарским. Одна Анґлїя робила, здаєсь, малі трудности, звертаючи увагу на то, що треба справу Всхідної Румелїї відділити конче від справи чисто болгарскої.

Але конець кінцем кн. Фердинанда признано загально князем болгарским — не пануючим князем, не сувереном, як то в першій хвили можна було гадати, лиш князем болгарским стоячим під верхною властию султана, князем, котрий заразом після 17 арт. берлиньского договору має бути султаньским ґубернатором у Всхідній Румелїї. Після сеї постанови, зміненої в мартї 1886 р. має султан окремим актом іменувати болгарского князя що пять лїт ґубернатором Всхідної Румелїї не наводячи в грамоті іменованя імени князя. Отже вже то само, що болгарский князь має бути султаньским ґубернатором вказує на то, що султан, а з ним і всї великі держави формально не признають кн. Фердинанда сувереном, не пануючим князем, а лиш князем, котрого вибір відбув ся законно. Суверенність кн. Фердинанда зависить ще від самостійности єго держави і то буде тепер задачею дальших єго заходів.

Але само вже признанє єго законним князем має велику вагу, а іменно вагу з огляду на Росию, котра одна доси тому противила ся, Росия зблизила ся знов до Болгариї і мов би обняла над нею своє давне покровительство. В сїм лежить і цїла вага нової зміни в Болгариї. Росия відзискала давний вплив в Болгариї і остаєсь ще лиш питанє, чи схоче і зможе використувати єго по давному. Се буде зависїти по части від неї самої, по части же і від Болгар. Того однакож годї заперечити, що Болгария станула тепер рішучо в крузї дїланя росийскої полїтики на Балканї. Сам князь, приймаючи тиждень тому назад собраниє в своїй палатї, коли відповідав на промову президента собраня, Теодорова, закінчив свою бесїду словами: „Захід кинув на мене клятву; зоря поранна зі Всходу осїняє мою династию і сьвітить над нашою будучностию.

Слова сї можна уважати виразом хвилевого настрою або обчисленя на ефект, — то правда; але они містять в собі де що й правди. Зоря від всходу перемагає тепер в Болгариї. Під сим взглядом деякі берлиньскі круги полїтичні оцїняють теперішну ситуацию на Балканї зовсїм холодно але й реально. Voss. Ztg. каже іменно:

Абдул Гамід не рішив би ся був так скоро мимо золотого осла, якого Стоілов привів з собою до Константинополя, як би Росия вже перед тим не була на то згодила ся. Туреччина стоїть нинї під росийским протекторатом — все одно, чи єсть якийсь росийско-турецкий договір, чи єго нема — а признанє кн. Фердинанда єсть лиш одним огнивом в тім зелїзнім ланцусї, який пригортає чим раз тїснїйше Константино-

---

13)

БЕН ГУР.

ОПОВІДАНЄ З ЧАСІВ ХРИСТОВИХ.

ЛЮДВИКА ВАЛЛЯСА.

(Дальше.)

Глава девята.

Місто Мізенум [1]), на кілька миль від Неаполя, дало назву тому пригіркови, на котрім розложило ся. Із славної минувшости остались нинї лиш самі розвалини з него; але в роцї 24, в котрий ми хотїли би перенести читателя, було се місто одною з найважнїйших місцевостий на західнім побережу Італїї.

Подорожний, що в тім роцї був би зайшов на той пригірок, і з високих мурів, обернувшись плечима до міста, споглядав наперід себе, був би міг любувати ся прекрасним видом неапольского заливу, що був тогди так само чудесний, як нинї. І тогди так само як нинї, був би він побачив живописний беріг, стїжковату гору [2]), з котрої курить ся, темно сине небо та легенько котячі ся филї, ось тут остров, Іскію, а онтам Капрі. Придивляючись одному образови за другим, втомилось би наконець єго око від окружаючої єго краси, бо взір розкошуючи в достатках краси, ослабає так само, як смак від солодощів. Але наконець представив би ся єму вид, якого годї побачити нинїшному подорожному: там на долинї, на мори глотила ся запасна военна фльота Риму, підчас коли друга єї часть стояла спокійно, запустивши якорі у воду. Крізь отверту браму в мурі міста ішло ся тогди до моря, в котре висувала ся довга на кілька стадий [3]) гребля.

Було то одного холодного ранка у вересни. На мурі в брамі над отвертою дорогою спочивав байдужно вартовий, коли нараз голосна розмова надходячого якогось товариства звернула на себе єго увагу. Він подивив ся на то товариство і став знову так само байдужним, як був перед тим. В тім товаристві було може яких двайцять або трийцять осіб. Більша часть з них були то невільники, що несли зле горіючі і коптячі смолоскипи, від котрих заносило сильним запахом нардів [4]). Їх пани, взявши ся попід руки, ішли попереду. Один з них, лїт може за пятьдесять і трохи лисий, мав на рідкім волосю лавровий вінець. Він був, видко головною особою в тім товаристві і то, здаєсь, єму робили якусь параду. Всї були в широких тоґах [5]) з білої вовни, обшитих широкою пурпурою. Вартовий зміркував зараз, що то якісь високі достойники по працьальнім пирі, котрий відбував ся через цїлу ніч, відводять свого приятеля на корабель. Той єго здогад потвердила ще й їх розмова.

— Таки то зле, Квінте — відозвав ся один з них до того, що мав на голові вінець — що Фортуна [6]) так нам борзо тебе забирає. Ти лише що вчера вернув з далекої дороги, а вже

---

[1]) Мізенум, на 2 милї від Неаполя, було за часів римского цїсаря Августа портовим містом; тут стояла римска фльота военна тиреньского моря.

[2]) Огниста гора (вулькан) Везувій. Перший єго вибух настав був аж в 79 р. по Христї.

[3]) Стаідюм (по грецки: стадіон), римска міра довготи = 185 метрів; 8 стадий ішло на одну римску милю.

[4]) Нардами (від міста Нардус в Сириї) називало ся у Римлян і Греків кілька ростин з рода одоляну (Valeriana, Baldrian) головно же одолян індийский, котрого пахуче коріне уживано за кадило і лїк від корчів.

[5]) Тогою звала ся верхна одїж Римлянина. Була то дуже широка і довга, півкругло витята вовняна материя, котру Римлянин брав на себе в той спосіб, що закидав єї на лїве плече, а горішні єї кінцї пускав попід праве плече, крім того ще правий горішний конець закидав на лїве плече. Тоґа була звичайно біла; особливо же була ясно біла у тих, що старали ся о якийсь уряд. Від того пішло слово „кандидат“ („кандідус“ значить білий) — назва на тих, що стараютъ ся о якийсь уряд. Тоґа високих достойників римских була ще обшита краями пурпурою (червоною, вовняною материею). Спідна одїж у Римлян звала ся тунїкою; она подобала на сорочку, довгу по колїна, з короткими по лїкті рукавами.

[6]) Фортуна — богиня щастя; єї представляно собі звичайно з завязаними очима (слїпе щастє) і стоячу на кули (щастє котить ся, куди схоче).

поль до держави царя. Неперехрещене кн. Бориса єсть провідною причиною, що цар змінив росийску політику супротив Болгариї. Міродайним єсть політичне значінє сеї нагоди. За Стамболова стояла Болгария по стороні тридержавного союза, творила клин межи Росиєю а Сербією та західними провінциями Балкану, спиняла похід Росиї против Туреччини сухопутною дорогою, та піддержувала Румунію в єї прихильній для тридержавного союза політиці. Цар зрозумів, що не буде ліпшої нагоди як в сій хвили до відзисканя страченого впливу — Порта піддала ся, а цар великодушно вибачає болгарскому народови ту провину, що нарід той важив ся остатись свобідним, та рішати сам о своїй доли. — Преці дволітна дитина може ще померти — каже згадана ґазета — хиба-ж тогди батько єї перейде на православіє?

Дальше доказує Voss. Ztg., що на рішенє царя вплинули сильні особисті впливи і що Порта не робить нічого без порозуміня з Росиєю. Єсть загальний погляд, що найновійші зміни на Балкані не вимірені против Австро-Угорщини, але против Анґлії, котра на каждім своїм кроці на Всході стрітить спільний опір Туреччини і Росиї. Рівночасно відзиви міродайних кругів у Відни і Будапешті дають пізнати, що Австро-Угорщина в теперішній зміні в Болгариї не видить для себе ніякої небезпечности і доти буде все уважати за стан нормальний, доки прихильність Болгариї для Росиї не перейде в підданьство.

Перегляд політичний.

Вчера закрито ческий сойм. Маршалок краєвий зазначив в своїй промові, що минувша сесия була під многими взглядами великої ваги і дала доказ, що прийде час, коли на всіх полях настане згода і порозуминє, чого цілий край собі бажає.

Нині розпочинає ся перше засіданє Палати послів Ради державної, на котрім правительство предложить проєкт реформи виборчої і дасть потрібні до него поясненя. Антисеміти заповіли вже цілий ряд пильних внесень.

Вчера відбуло ся в соборній церкві в Софії миропомазанє кн. Бориса з незвичайним торжеством. Обряду сего довершив екзарх болгарский в присутности росийского ґенерала Голєніщева-Кутусова, яко кума і двох надзвичайних репрезентантів Грециї і Сербії. По церковнім обряді відбула ся велика парада войскова. Місто було сьвяточно прибране, а малого князя, коли вертав з церкви, витали товпи народу з великим одушевленєм. З цілого краю наспіло множество ґратуляцийних депеш. Собраниє ухвалило молодому князеви в дарунку пів міліона левів (250.000 зр.), котрі мають опроцентовувати ся в банку аж до єго повнолітности.

Новинки.

Львів дня 15 лютого 1896.

— **Іменованя**. Львівский висший Суд краєвий іменував Винк. Вітмана і Фридр. Мяновского ад'юнктами урядів помічничих у Львові а Львови Соханевичеви надав посаду ведучого книги ґрунтові при суді в Борщеві.

— **Перенесеня**. Львівский висший Суд краєвий переніс Якова Дуняка, ведучого книги ґрунтові, з Борщева до Самбора.

— **Доповняючий вибір** одного члена ради повітової в Бібрці з ґруги більшої посілости розписаний на день 20 марта с. р.

— **Почестне горожаньство.** З Солотвини пишуть нам: Громада міста Солотвини коло Станіслава з причини перенесеня ц. к. судиї повітового Фердинанда Томка на секретаря ради до Сянока, відчуваючи єго втрату в почитаню єго заслуг для добра міста і жителів повіта через цілий час єго побуту, надала єму на засіданю ради громадскої дня 12 лютого 1896 р. одноголосно почестне горожаньство міста Солотвини.

— **Зміна властителів.** Маєтність Жолобок, в ліськім повіті, купив від п. Феликса Куровского п. Жигм. Леваковский.

— **В Замарстинові** під Львовом арештовано в коршмі Мартина Горняка за то, що намавляв селян до еміґрациї до Бразилії і до фальшованя пашпортів.

— **Виловлений злодій.** Від довшого часу крадено львівским купцям з сіний або з подвіря товари цілими паками і бочками. Вчера пополудни задержано зарібників Якова Стебелиньского і Василя Ґдулу, котрі забирали з сіний Гітлі Рапапорт дві паки з товарами вартости 700 зр., а рівночасно надійшло донесенє, що купцеви Ерліхови при ул. Краківскій під ч. 36 забрано зперед склепу бочку повила вартости 40 зр. Аґент поліцийний Ґінсберґ дізнавши ся, що якийсь жид замавляв на Краківскім двигарів до перенесеня товару, вислідив і придержав Йосифа Фредля чи Фріда, властителя корінного склепу при ул. Арцишевского ч. 6, котрий забирав вже до дому бочку повила, украдену Ерліхови а полишену тимчасом в сінях одного з домів при ул. Фірманьскій. Фредель наймав собі робітників і в найбезличнійший спосіб забирав товари купцям, поручаючи робітникам занести їх до котрого небудь дому при ул. Фірманьскій, звідки велів товар вже иншим робітникам відносити до свого склепу. При зловленім злодію найдено 202 зр. готівки. Склеп єго запечатано, аж до переведеня строгої ревізиї.

— **Самоубийства.** Єлена Висневска, 21-літна служниця у Львові, зажила передвчера вечером в трамваєвім вагоні аршенику. Єї відвезено на стацию ратункову, а з відтам по поданю першої помочи до шпиталя. — В ночи того-ж дня о 1-ій годині застрілив ся поручник 6-го полку гузарів Юрий Кнорек. Куля перейшла через серце і смерть наступила зараз. Причина самоубийства незвістна.

— **Огні.** В Глубочку великім, тернопільского повіта, знищив огонь дня 12 с. м. будинок тамошної почти і кілька селяньских загород. Огонь угасила тернопільска сторожа огнева. Того самого дня около 10 години вечером вибух огонь в Тернополи і знищив три будинки.

— **Великий диямант,** ваги 634 каратів, найдено недавно в місцевости Яґерфонтен в Трансвалю в полудневій Африці. Вже тепер, перед вигладженєм, оцінюють той камінь на $7^1/_2$ міліона франків.

— **Неосторожний брат.** У Відни вхопив 19-літний хлопець Кноп револьвер родичів з стіни і став ним бавити ся, не знаючи, що набитий. Револьвер випалив і куля поцілила 17-літну сестру

нині хочеш нас знову покидати. Ще-сь і не привик добре по земли ходити.

— Ради Кастора [7]) — докинув другий, по котрім вже було пізнати, що від вина язик єму кілком стає — перестаньте жалувати! Наш Квінтус хоче відбити собі то, що стратив сеї ночи. Гранки [8]) на корабли, то не гранки на земли, може не так, Квінте?

— Не кпи собі з Фортуни! — відозвав ся третий. — Богиня щастя ані не сліпа, ані не непостійна. Она керманичем у нашого Квінта. Коли на якийсь час забирає єго зпосеред нас, то за кождий раз веде єго знов до нових побід.

— То Греки нам єго забирають. То они тому винуваті, а не боги.

Тимчасом перейшло товариство попід каблук в брамі та вийшло на греблю, котра в ранішнім сьвітлі представляла ся їм величаво. Старому мореплавцеви здавало ся, що то музика грає, а не филї хлопотять. Він вдихав повними грудьми морский воздух, мов би він єму був милійший, як запах нардів, а відтак підняв руку.

— Ось дивіть ся — сказав він поважно — вітер віє від заходу. Спасибі' тобі, Фортуно, моя мати!

Приятелї повторили за ним ті слова; невільники стали вимахувати смолоскипами.

— Вже надходить! — говорив він дальше, показуючи на ґалєру повисше греблї. — Хиба-ж мореплавцеви треба иншої володітельки? А може твоя Люкреция красніа, Каюсе?

Аж очи єму сьвітили ся, так споглядав на надходячий корабель, що оправдував єго гордість. На низькім машті здуло ся було вітрило; весла підносили ся і спускались у воду в як найточнійшім такті мов ті крила.

— Отже шануйте богів — говорив він дальше не спускаючи судна з очий. — Они дають нам нагоду, а то вже наша вина, коли ми єї не використаємо. А що-до Греків, то ти, Лентуле, забуваєш, що ті морскі розбишаки, против котрих я вибираю ся в похід, то Греки; побіда над ними стане більше як за сто побід над Африканцями.

— Отже ти вибираєш ся на еґейске море?

Мореплавець все ще не зводив очий із судна.

— Яке-ж красне! Як пливе свобідно! І птах би так не плив против води. Дивись! — А відтак обернувшись говорив дальше: Вибачай, Лентуле! Так, я вибираю ся на еґейске море; а що вже незадовго від'їду, то скажу вам і причину того, лиш не говоріть того нікому. Я не хотів би, щоби ви докоряли дуумвірови, коли з ним зійдете ся; він мій приятель. Ви знаєте, що торговля межи Грециєю а Александриєю так само велика, як межи Римом а Александриєю. Отже нарід в тій части сьвіта забув обходити сьвято цереалїй [9]) а Тріптолемос відплатив ся їм за то таким жнивом, що й не варто було збирати. Але як би й не було, торговля стала так велика, що не можна зробити перерви хоч би й на один день. Може ви й чули про херзонеских [10]) розбишаків морских, що живуть в евксиньскім заливі. Кленусь Бакхусом [11]), що нема зухвалійших, як они! Отже вчера наспіла вість з Риму, що они надплили Босфором, затопили судна коло Візантиї [12]) і Кальхедону та пустились на розбої аж на еґейске море. Торговельники збіжа, котрих судна ходять по всхідній части середземного моря, у великім страху. Они подали жалобу до цісаря і ще нині відходить з Равенни фльота, зложена із сто ґалєр, а також — він тут на хвильку замовк, щоби викликати у своїх приятелів тим більшу цікавість — і фльота з Мізенум.

— Щасливий ти, Квінте; ґратулюємо тобі!

— Підеш в гору, коли тебе вибрали — витаємо тебе вже дуумвіром [13]). Жде тебе не мала заплата.

— Квінтус Арріюс, дуумвір, звучить преці ліпше як Квінтус Арріюс, трібун.

Оттакими словами складали они єму свої желаня.

— Та й я рад з того так само, як і другі — відозвав ся той трохи підпитий приятель; — але, чуєш, дуумвіре, треба бути практичним і доки не знаю, чи ти будеш ліпше знати ся на гранках, коли станеш більшим достойником, не можу і о тім судити, чи тобі боги і в сім ділї — іменно в сім — сприяють, чи ні.

— Дякую вам сердечно! — відповів Арріюс всім разом. — Як би ви мали ліхтарні, то я сказав би, що ви авґури [14]). Ба, що більше, я вам докажу, що з вас таки не аби які пророки. Ось — читайте!

---

7) Кастор і єго брат Поллюкс, близьняки, сини бога Зевеса і богині Леди, уважали ся за хранителів у війні і на мори.

8) Гранки — гранчасті кістки до граня з очками від 1 до 6 на кождій із шести стінок гранки.

9) Цереалїя — сьвято в честь богині плодів, званої Церес. Любимцем Церери був Тріптолемос, син короля Келеона з Елевзіс. Греки і Римляни представляли собі, що він їздить возом, котрий тягнуть два змиї і засіває людем поля — сїє урожай або неурожай.

10) Херзонезос значить „півостров; тут треба розуміти півостров таврийский або теперішний Крим в чорнім (евксиньскім) мори.

11) Бакхус (у Греків Діонїзіос) називав ся божок вина.

12) Візантия — нинїшний Константинополь; Кальхедон — нинїшне Скутарі проти Константинополя.

13) Дуумвір — один з двох командантів военної фльоти; трібун — висший офіцир, щось в роді нашого майора або полковника.

14) Авґурами (віщунами, ворожбитами) звали ся у Римлян сьвященики, що з лету або з крику птахів ворожили, чи якесь предприємство (н. пр. якась війна) удасть ся або нї.

Кнопа в коліно так небезпечно, що бідній дівчині треба буде ногу відняти.

— **Цікавий випадок** лучив ся студентам университету в Тібінґен. Діяло ся на другий день по торжестві 25-літного ювилею відбудованя цісарства німецкого. Ніхто тому не подивує ся, що німецкі бурші в такім дни за богато випили, підхмелені прийшли на виклад професора фізики і по безсонній ночи мимоволі богато з них задрімало. Випало так, що професор робив при щільно заслонених вікнах досьвіди фізичні з апаратом фотоґрафічним, хотячи показати студентам, який вплив має сьвітло маґнезиове на плиту фотоґрафічну. Коли маґнезия при досьвіді осьвітила на хвилю салю, плита фотоґрафічна зняла від разу фотоґрафію всїх студентів. По викладах професор, оглядаючи плиту, побачив на велику потїху, як декотрі студенти з замкненими очима а инші навіть з отвореними устами прислухували ся его цікавому викладови....

— **Виправа до бігуна.** Як звістно, вибрав ся був минувшого року норвежский подорожник Нанзен в дорогу до північного бігуна, доси ще не відкритого. Від часу его виїзду не було о нїм ніякої чутки і люди вже стали забувати о виправі, коли нараз розійшла ся з Петербурга вість, що Нанзенови удало ся доїхати до бігуна та що він вже вертає до Европи. Ту вість подав купець российский Калхнарев з Іркутска в Сибіри, доставець приборів потрібних Нанзенови до згаданої виправи. Калхнарев повідомив о тім начальника Колимска в північнім Сибіри, а від того дістала ся тота вість до петербурґских ґазет. Кілько правди на донесеню іркутского купця, покаже недалека будучність.

— **Померли:** Людвик Нижаловский рахунковий радник Намістництва, у Львові. — Анастазия з Шведзицких Ґерстманова, жена директора школи реальної у Львові, в 51-ім році житя.

Всячина.

— **Бомба з неба або метеор в Мадриді.** Минувшого понедїлка, дня 10 с. м. була столиця Іспанії в немалім страху. Та коби то було лиш на страху все скінчило ся! А то величезна бомба, спадаючи з неба, наробила в Мадриді і богато шкоди і великого нещастя. Ось як то було:

День був прекрасний, небо ясне і чисте, ані одної на нїм хмарки. О 9 год. 30 мінут перед полуднем добачено нараз з метеорольоґічного інститута високо у вуздусї над містом якусь біляву хмарку ніби з диму, що виглядала більше менше як пів колеса і сунула ся від північного всходу на полудневий захід. Нараз засьвітила та хмарка синявим сьвітлом, а відтак майже в самій середні стала червона, подібно, як то бувають хмари при заходї сонця. В мінуту опісля настав страшенний гук а зараз по першім ще й кілька других. Все то тревало не більше як дві мінути, по чім хмарка стала щезати, але ще в три години пізнїйше видко було в тім місци, де она стояла, слабу тїнь, як би легенький дим.

Від того гуку затрясло ся ціле місто. В многих домах повилїтали шиби і завалили ся тонкі стїни; недалеко Мадриду завалив ся таки цїлий дім. В містї настав страшенний переполох, бо всї думали, що то настало землетрясенє. В одній фабриці тютюну кинулись всї робітники нараз втїкати; вибігли на сходи, а сходи під ними завалили ся, при чім покалїчило ся тяжко 17 осіб а одна таки смертельно. Якийсь молодий чоловік в перестраху вскочив з першого поверха на улицю. Ученики з якоїсь школи почали втікати і також богато з них при тім потовкло ся і покалїчило ся. Купцї в містї стали склепи замикати. В королевскій палатї думали, що то настав вибух якоїсь підкиненої бомби, але один з учителїв молодого короля розвідав ся зараз, що стало ся і успокоїв двір сказавши, що то під містом упав з неба великий метеор.

І дїйстно, то упав був камінь з неба. Спадаючи звідкись з простора сьвітового на землю, він у висотї на 32 кільометри над землею запалив ся і тогди настав той вибух, що наробив в Мадридї тільки страху, нещастя і шкоди. Вибух був так сильний, що его було чути аж в Сараґосї на 341 кільометрів далеко від Мадриду. Добачено, що підчас того вибуху барометер нагло підскочив, відтак спав і знову підніс ся, а сьвітло електричне в пивницях на базарі погасло і знову запалило ся. Камінь, що летїв з простора сьвітового, розскочив ся на дрібні кусні у воздусї і розсипав ся по земли. Мусів то бути величезний камінь. Один кусень з него, що важив пів кільо, знайдено в приватнім огородї коло уїзджальнї в Мадридї; другий кусень, ваги 150 ґрамів упав в Кастелянї коло Мадриду якомусь чоловікови саме під ноги. В селї Валекас коло Мадриду маленький кусник того каменя поцїлив якогось аптикаря саме в чоло і скалїчив его.

Що камінє спадає із простора сьвітового, се було вже з давен-давна звістно, але щоби то діяло ся з такою силою і з такими наслідками, як тепер в Мадридї, того ще не бувало. Одинокий случай дав би ся з сим порівнати лиш той з цьвітня 1803 р. в Ль'Еґль. Там упав був в згаданім роцї також метеор при подібних обставинах, завалив так само доми і покалїчив людий; але підчас того коли камінє з того метеора розсипалось було лиш на просторі 9 кільометрів довгім а звиш 4 кільометри широкім, то мадридский метеор своїм вибухом заняв простір 330 кільометрів довгий а 200 кільометрів широкий, отже мало що не так великий, як королївство Чехія. Судячи по просторі можна здогадувати ся, що мадридский метеор був найбільший із всїх доси нам звістних. З метеора в Ль'Еґльназбирано 3000 кусників. Найбільший звістний доси метеор єсть той, що в 1866 р. упав коло Княгинї на Угорщинї; він важить 293 кільо, або майже 6 сотнарів. В Бразилїї знайдено метеори, з котрих один важить 2250 а другий аж 7000 кільоґрамів; але они ріжнять ся від других тим, що суть з самого зелїза.

Що-ж то суть метеори і звідки они беруть ся? — Суть то камінї або зелїзні брили, але звідки они беруть ся — се доси ще не звістно докладно. Можна, здаєсь, лиш то напевно сказати, що суть то якісь розбитки тїл небесних — після Скіяпарельлього части розпавших ся комет — що кружать в просторі сьвітовім. Скоро они на своїй дорозї дійдуть так близько до землї, що она їх притягає, то они тогди спадають на землю. Перелїтаючи через воздух з дуже великою скоростию, труть ся об него так сильно, що запалюють ся і остаточно розпадають ся на більші або менші куснї виключуючи при тім страшенний вибух, котрий потрясає воздухом так сильно, що той не лиш вириває вікна, але й розвалює стїни та цїлі доми. Метеори спадають з такою скоростию, що роблять на секунду 40 кільометрів, а запалюють ся при тім у висотї 30 до 60 кільометрів. Обчислено, що річно спадає около 2.000 метеорів на землю, але з тих можна ледви шесту часть добачити, бо богато з них спадає раз в ночи, а відтак і на море, через що годї їх всїх добачити.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 15 лютого. Вчера відбули ся надзвичайні збори акціонерів Північно-всхідної зелїзницї, на котрих ухвалено умову в справі удержавненя сеї зелїзницї.

Софія 15 лютого. Российский аґент дипльоматичний Чариков омлїв був вчера підчас торжества в церкві і ад'ютант князя мусїв відвести его до палати. — Князь надав ґен. Ґоленїщеву велику ленту ордера Александра. — Вечером було цїле місто ілюміноване.

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий.**

Сказавши то виймив він із своєї тоґи перґаміновий звиток і подаючи їм сказав:

— То дістав я вчера по обідї від — Сеянуса [15]).

Се імя було велике в тодїшнім сьвітї римскім. Ще не спала була на него пізнїйша ганьба.

— Сеянус! — крикнули всї в один голос і стали тиснути ся, щоби прочитати, що написав великий мінїстер. А зміст письма був такий:

„Сеянус до К. Цецилія Руфуса.

Рим, дня 19 календів [16]) сентемврія.

„Цїсар дістав добре справозданє о Квінтї Арріюсї. Особливо довідав ся він о его хоробрости на західних водах і приказав длятого, щоби его зараз перенести на Всхід. Дальше єсть воля цїсаря, щоби ти безпроволочно узброїв вповнї сотку тривесловцїв першої кляси і вислав проти морских розбишаків на еґейскім мори та щоби команду тої фльоти обняв Квінтус Арріюс. Подрібности полишають ся тобі, Цециле. Справа пильна, як то довідаєш ся із справоздань, що приложені для твоєї і для відомости Квінта.

Сеянус".

Арріюс не слухав того, як відчитували се письмо. Він лиш заєдно дивив ся на корабель, що підпливав чим раз близше; очи єму аж сьвітили ся від одушевленя. Аж ось став він вимахувати одною полою своєї тоґи; у відповіди на то вивісили на кораблї червону хоругов; відтак полїзли моряки по линвах і стягнули вітрило. Корабель звернув ся переднім кінцем до берега, а весла стали ще скорше в такт робити. Судно гнало з цїлою силою до берега. Арріюс дивив ся на то все з очевидним урадованєм.

— Кленусь на німфи — відозвав ся один з товаришів — що нам вже не треба віщувати нашому приятелеви на будучність високого достоіньства, бо він вже его осягнув. Чи маєш ще яку новину?

— Нї, не маю! — відповів Арріюс. — Але та новина, якої ви довідали ся, в Римі вже стара, бодай в палатї і на форум. Впрочім дyумвір осторожний. Точнїйші прикази, що маю робити і де знайду мою фльоту, знаходять ся запечатані на онтім кораблї. Коли-ж хочете принести богам жертву за мене, то принесїть за приятеля, що пливе звідси в ту сторону як до Сицилії. Але ось і корабель! — додав він, та показав на него. Єго керманичі інтересують мене, бо з ними треба буде менї плисти і разом з ними воювати. До такого берега, як отсей не легко причалити. Побачимо, як они то зроблять і яка у них зручність.

— Як то, то хиба тобі той корабель незнакомий?

— Я его тепер перший раз виджу і не знаю, чи на нїм єсть хоч один який з моїх знакомих.

— А може то необачно?

— Нїчого; на мори познакомляє ся чоловік борзо. Хвиля небезпечности викликує так само прихильність, як і неприхильність.

(Дальше буде).

[15]) Люций Елїй Сеянус, любимець цїсаря Тиберия, був командантом цїсарскої ґвардиї в Римі. Він забажав був стати сам цїсарем і длятого умістив всю ґвардию в однім укріпленім таборі під Римом; намовив жінку наслїдника престола Друза, котра з ним любила ся, щоби она отроїла свого чоловіка; позбув ся відтак ще й других свояків цїсаря, а наконець і самого цїсаря намовив, щоби він з Риму переніс ся на остров Капрі. Тогди став він ніби другим цїсарем. Але Тиберий ще завчасу оглянув ся і велїв Сеянусови стяти голову.

[16]) Календами звав ся у Римлян перший день кождого місяця і від него числили ся днї в зад. Від слова „календи" пішла назва „календар".

Е. Патрах
в Стрию.

Сталеві плиткі ткацкі для ткачів, до 25 ґанґів — за кождий ґанґ 6 кр., висше 25 ґанґів по 5 кр. кождий ґанґ. Плити достарчають ся після цтм. Найслабша нитка не прірве ся. **Плити ті заощаджують 6 разів часу а 4 рази роботу.** 15
Е. Патрах в Стрию.

Трава медова
(Nolcus lanatus)

власної збірки з обшару двірского **Борівна**, насіне сьвіже і певне на ґрунта сухі або мокрі, цілком лихі, на пасовиска дуже добра ростина, раз засїяна тревае кілька літ. Один корець враз з міхом коштує **4 зр. а. в.**, при закупні нараз **10 кірців** додає ся корець, безплатно — на вагу 100 кільо **30 зр.** Замовленя виконує **І Бульсевич**, склад насіня в **Бохни.** 25

Берненьскі
СУКНА

Материї модні
і РЕШТКИ.

Найдешевше жерело закупна найґустовнійших і найлучших фабрикатів.

Жадати належить
богатих колекций найновших материй весняних і лїтних, камґарнових, шевіотових і найлучшого льодену зі складу ц. к. уприв. фабрик товарів з найлучшої вовни і сукна виборового у

МОРИЦА ШВАРЦА
в Цвіттау (Берно.)

Всякі сукна уніформові для товариств. 27

І найменшу скількість висилає ся. Неподобаючий ся товар приймає ся назад. Взірцї франко. Висилка за побранем.

Тисячні признаня.

Взірцї на котрі нїчого не замовляє ся, прошу звернути.

КОНТОРА ВИМІНИ
ц. к. упр. гал. акц.
БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО

купує і продає
всякі ефекти і монети
по курсі даним найдокладнійшім, не числячи жадної провізиї

Яко добру і певну льокацию поручає:

4% листи гіпотечні коронові	4% позичку краєву галицку коронову
$4\frac{1}{2}\%$ листи гіпотечні	4% пожичку пропінацийну галицку
5% листи гіпотечні преміовані	5% „ „ буковиньску
$4\frac{1}{2}\%$ листи Тов. кредитового земс.	$4\frac{1}{2}\%$ пожичку угорской зелїзної дороги державної
$4\frac{1}{2}\%$ листи Банку краєвого	$4\frac{1}{2}\%$ пожичку пропінацийну угорску
4% листи Банку краєвого	4% угорскі Облїґациї індемнізацийні
5% облїґациї комунальні Банку крає.	і всїлякі ренти австрийскі і угорскі,
$4\frac{1}{2}\%$ пожичку краєву галицку	

котрі то папери контора виміни Банку гіпотечного всегда купує і продає

по цїнах найкористнійших.

Увага: Контора виміни Банку гіпотечного приймає від Вп. купуючих всякі вильосовані, а вже платні місцеві папери цїнні, як також купони за готівку, без всїлякої провізиї, а противно замісцеві лишень за відтрученем коштів.

До оферт, у котрих вичерпали ся купони, доставляє нових аркушів купонових, за зворотом коштів, котрі сам поносить. 9

ВІДЕНЬСКА ФАБРИКА АМАЛІЇ

поручає

найновійше патентоване начиннє кухонне з вні ґальванічно нікльоване, у внутрі повлечене чистою і дуже тревалою емалією.

До набутя у Івана Шумана у Львові

площа Бернардиньска і у всіх більших торговлях зелїза.

С. Кельсен у Відни

поручає

Кльосети з перепливом води і без того. — Рури кльосетові. — Каналові насади з патентовим замкненем. — Збірники на воду. — Комплєтні уряджeня купелеві. — Вентілятори. — Прибори до водотягів, як також рури ляні і ковані. — Помпи, фонтани і всякі арматури.

Заступники для ГАЛИЧИНИ і БУКОВИНИ

Львів ГАМЕЛЬ і ФАЙГЕЛЬ Пасаж Хаусмана 8.

На жадане висилає ся катальоґи.

З друкарні В. Ловиньского під зарядом В. І. Вебера.